

Böcker att använda för att träna språk och tal

Böckerna i denna lista är ett urval av härliga berättelser som passar särskilt bra för språkstimulans och språkträning. Vi hoppas boktipsen inspirerar till att tillsammans upptäcka fler berättelser på biblioteket. Där finns förstås många, många fler böcker som passar bra när man särskilt vill träna språk och tal.

Bibliotek och logopeder i Jönköpings län samarbetar för att nå barn med särskilt behov av språklig stimulans och deras föräldrar. Till logopederna kommer barnen via remiss från BVC. Logopeden väljer ut vad det enskilda barnet behöver träna på och skriver ut ett Språklustrecept med boklistan som stöd. Föräldern får foldern "Läs tillsammans" och praktisk handledning i kommunikativa strategier. Barnet får en språklustkasse att ta med till biblioteket. Förälder och barn får utifrån receptet hjälp att hitta och låna böcker som passar barnets behov och intresse.

Boktipsen är sammanställda av Regionbibliotek, Barnhälsovård och logopeder i Region Jönköpings län tillsammans med barnbibliotekarier i Jönköpings län.

Denna boktipslista finns på <https://utveckling.rjl.se> och boktipsen även på www.1177.se. Du hittar dem genom att skriva Språklust i sökfältet.

Regionbibliotek och Barnhälsovården
i Region Jönköpings län samarbetar
med länets folkbibliotek och logopeder
för att ge alla barn Språklust!

Vi har inspirerats av:

Språkpiller - Region Gävleborg tillsammans med kommunbiblioteken i HelGe

<https://www.helgebiblioteken.se/web/arena/spraakpiller>

Språkpuffen - Kultur i Väst

<http://www.kulturivast.se/litteratur/sprakpuftar>

Språkpiller - Götabiblioteken

<https://regionbibliotekostergotland.se/verksamhet/barn-och-unga/sma-barns-sprakutveckling/sprakpiller/>

Språktåget – Regionbibliotek Stockholm

<http://regionbiblioteket.se/spraktaget/>

Jönköping januari 2021

Regionbibliotek Region Jönköpings län ansvarar för revidering 2023

regionbiblioteket@rjl.se

Innehåll

De första orden.....	4
Härma ljud (Hur låter...? Vad säger...?).....	4
Sakord (substantiv).....	4
Göra-ord (verb).....	5
TAKK ett- och tvåords-meningar.....	5
Ännu fler ord.....	6
Kroppsuppfattning.....	6
Beskrivande ord (adjektiv).....	6
Beskrivande ord (färger).....	6
Räkneord 1-2-3.....	6
Motsatser.....	7
Prata runt bilder med många detaljer.....	7
Ord blir meningar.....	8
TAKK tre- och fler-ordsmeningar.....	8
En/flera (bil/bilar).....	8
Frågeord (hur? var? när? vad? varför?).....	8
Lägesord (på, under, bakom, i, bredvid...).....	9
Negationer (nej/inte).....	9
Pronomen (jag, du, den, sig...).....	10
Genitiv (mammans, pappas, min, din...).....	10
Tidsformer (cyklar, cyklade, cyklat).....	10
Bisatser (som...för att...så att).....	10
Samspel i samtal.....	10
Känslor och känslouttryck.....	10
Inlevelseförmåga/samspel med andra.....	11
Hålla en röd tråd i berättande.....	11
Mer berättande och samtal.....	11
Spännande bilder.....	11
Böcker utan text ”Silent Books”.....	12
Tokigheter.....	12
Språkljud och uttal.....	13
Språkljud.....	13
Leka med ljud.....	13
Sånger.....	13
Rim och ramsor.....	14
Enklare rim och ramsor.....	14
Lite svårare rim och ramsor.....	14

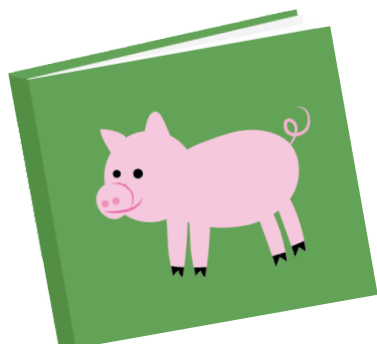
De första orden...

Härma ljud (Hur låter...? Vad säger...?)

Albrektson, H	Hela fina jag
Andersson, K	Lilla spökboken
Ashby, E	Ajja & Bajja
Bengtsson, P	Knotan klappar
Bruna, D	Muuu, säger kon
Garp, E	Böckerna om Zozo
Hellsing, L	Ticke tack!
Landahl, A	Dropp-dropp
Lindenbaum, P	Säger hunden?
Nyhus, S	Vad säger räven?
Olsson, L	Bilen säger brum, Mmmm äta mat
Tiberg, J	Vad säger fågeln
Tisell, A	Dadda hälsar på
Tisell, A	Hallooo Babblarna
Tullet, H	Säg OH!

Sakord (substantiv)

Andersson, K	Böckerna om Pino
Bergström, G	Alfons egna saker
Bergström, G	Alfons leker
Johansson, G	Maskiner på väg (Mulle Mecks första...)
Johansson, G	Snickra (Mulle Mecks första...)
Lindgren, B	Här är den lilla gården
Nilsson Thore, M	Alla tre på förskolan. Pekbok
Norlin, A	Halvans ABC
Ribbing, A	Hurra Vilma
Sandberg, I & L	Lilla Anna flyttar saker
Sandberg, I & L	När Lilla Anna var förkyld
Sandberg, I & L	Vad Lilla Anna sparade på
Widerberg, S	Kuddar, kuddar, kuddar
Widerberg, S	Stolar, stolar, stolar

LAGOM SVÅRA BÖCKER

Välj en bok som är lagom svår och som är anpassad till barnets språkliga nivå och intresse. Låna gratis på ditt bibliotek, bibliotekspersonalen hjälper dig gärna!

Göra-ord (verb)

Andersson, K	Böckerna om Pino
Annas, M	Olle vaknar
Ashby, E	Ajja & Bajja
Ashby, E	Ajja & Bajja i parken
Ashby, E	Ajja & Bajja ska sova
Bengtsson, P	Knotan kastar
Bergström, G	Alfons leker
Bergström, G	Raska på, Alfons Åberg (framtid)
Davidsson Neppelberg, H	Tore får en tröja
Donaldson, J	Skogens djur
Johansson, G	Bilar (Mulle Mecks första...)
Johansson, G	Maskiner på väg (Mulle Mecks första...)
Klinting, L	Castors punka
Lindenbaum, P	Starke Arvid
Lindgren, B	Här är den lilla gården
Nilsson, M	Jag älskar dig redan imorgon
Petrén, E	Vad ska lilla nallen göra nu?
Ribbing, A	Titta här
Susso, E	Babo pekar
Susso, E	Lalo trummar
Tidholm, A-C	Alla får åka med
Tisell, A	I Babblarnas hus
Tisell, A	Var är Babbas saker?
Wirsén, S	Vem blöder?

TAKK ett- och tvåords-meningar

TAKK betyder Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation. Flera böcker med TAKK finns som e-böcker.

Davidsson Neppelberg, H	Boel får en boll
Davidsson Neppelberg, H	Tore får en tröja
Panova, E S	Leka/Sjuk/Sova/Äta (Nu ska vi prata!)
Tisell, A	Byta grejer
Tisell, A	Dadda hälsar på
Tisell, A	Här är jag
Tisell, A	I babblarnas hus
Tisell, A	I Bobbos väska
Tisell, A	Jag städar
Tisell, A	Olle vaknar
Tisell, A	Var är Babbas saker?

"PRATLÄS" BOKEN

Berätta med dina egna ord, på ditt eget språk och med bilderna som stöd. Knyt an till barnets egna erfarenheter. Då är det lättare att anpassa boken till ditt barn.

Ännu fler ord...

Kroppsuppfattning

Adbåge, E	Lilla foten
Adbåge, E	Lilla näsan
Ahmed Backström, S	Jag ska försöka beskriva dig precis så fin som du är
Albrektson, H	Hela fina jag
Bie, L	Leo från topp till tå
Stark, U	Kanel och Kanin: dikter om kroppen

Beskrivande ord (adjektiv)

Albrektson, H	Svansar runt i skogen
Albrektson, H	Svansar runt på bondgården
Allen, J	Jag är inte söt
Barkow, H	Bockarna Bruse (parallelltext)
Deneux, X	Lilla Rödluvan
Fletcher, C	Liten mindre minst (komparation)
Genechten, G	Bara rumpor
Höglund, A	De tre bockarna Bruse
Johansson, G	Bilar (Mulle Mecks första...)
Johansson, G	Maskiner på väg (Mulle Mecks första...)
Johansson, G	Snickra (Mulle Mecks första...)
Jönsson, M	Spyflugan Astrid gillar
Tidholm, A-C	Lilla grodan
Wieslander, J	Vina Vina springer fortare (komparation)

Beskrivande ord (färger)

Castro Urío, B	God natt alla katter
Janouch, K	Ingrid och Ivar. Färger
Jönsson, M	Spyflugan Astrid gillar
Klinting, L	Castor målar
Llenas, A	Färgmonstret
Norelius, E	Petter och hans fyra getter
Sandberg, I	Lilla Anna leker med färger
Svenske, J	Alfons färger
Tidholm, A-C	Knacka på!
Tisell, A	Babola salabim
Tullet, H	En bok
Wirsén, C	Odla med Omar

Räkneord 1-2-3

Garhamn, A-K	Puck och Kanin räknar
Nilsson, P	Tre
Norlin, A	Halvans 123
Pils, E	Räkna med Pino

Rottböll, G	Tio vilda hästar: en räknesaga
Sandberg, I	Lilla Anna leker med siffror
Sheppard, S	Räkna med hajar
Tullet, H	En bok
Töringe, S	Tittin! Tittut!
Virke, E	Tio små blommor
Wirsén, C	Räkna med Ruta

Motsatser

Bie, L	Glad eller arg, Leo?
Brögger, L	En lång, en kort
Donaldson, J	Motsatser
L'Arronge, L	Jag stor du liten
Tidholm, A-C	Lilla grodan
Wolde, G	Totte är liten

Prata runt bilder med många detaljer

Donaldson, J	Titta och hitta (Hej Gruffalon)
Drews, J	Stockholm – vimmelboken
Farrell, A	Cykelstaden
Feather, L	Följ efter den där bilen
Klinting, L	Castor titta och hitta
Löof, J	Jan Lööfs bilderbok
Magntorn, E	Hitta barnen!
Nilsson Thore, M	Alla tre på förskolan. Pekbok
Nordqvist, S	Hemma hos Pettson och Findus
Scheffler, A	Titta och hitta! : en bok för små sakletare (Max och Maja)
Smallman, S	Titta och hitta : djur på rymmen och räkna lite också!
Suess, A (ill)	Stora bilderboken om bondgården
Suess, A (ill)	Stora björnbilderboken
Thé Tjong-Khing	Var är tårtan?
Westin, B	Viggos ord

VISA BILDERNA

Peka ut de viktigaste bilderna som passar till texten samtidigt som du berättar. Då hjälper du ditt barn att rikta sin uppmärksamhet på det som är viktigt i texten. Barnet får lättare att förstå och följa med i berättelsen.

Ord blir meningar

TAKK tre- och fler-ordsmeningar

TAKK betyder Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation. Flera böcker med TAKK finns som e-böcker.

Andersson, K	Doktor Pino
Andersson, K	Pino's bondgård
Andersson, K	Pino's cirkus
Andersson, K	Räkna med Pino
Andersson, K	Sov gott Pino
Ashby, E	Ajja & Bajja
Ashby, E	Ajja & Bajja i parken
Ashby, E	Ajja & Bajja ska sova
Ashby, E	Ajja & Bajjas ramsor
Janus Hertz, G	Nalle
Johansson, I	Bråttom bråttom
Johansson, I	Cykeloturen
Johansson, I	I lekparken
Johansson, I	Leka inne
Johansson, I	Nu kommer jag!
Wolde, G	Totte är liten

En/flera (bil/bilar)

Bergström, G	Alfons egna saker
Kruusval, C	Ellens alla hundar
Norelius, E	Petter och hans fyra getter
Sandberg, I & L	Lilla Anna leker med bollar
Widerberg, S	Kuddar, kuddar, kuddar
Widerberg, S	Stolar, stolar, stolar

Frågeord (hur? var? när? vad? varför?)

Borell, S	Kedjan
Karsin, Å	Var är mina skor?
Landström, L	Var är Pim?
Lindgren, B	Här är den lilla gården
Petrén, E	Vad ska lilla Nallen göra nu?
Sandberg, I & L	Lilla Anna och trollerihatten
Tisell, A	Dadda hälsar på
Tisell, A	I Babblarnas hus
Tisell, A	I Bobbos väska
Tisell, A	Var är Babbas saker?
Velthuijs, M	Grodan är rädd

TRIVSAMT OCH MYSIGT

Försök att hitta en lästund varje dag. Ha det lugnt och rofyllt runt omkring er utan störande ljud. Sitt bekvämt och ha kropps- och ögonkontakt med ditt barn. Låt boken och berättandet vara huvudsaken och låt inte annat avbryta. Ditt barn älskar att lyssna på din röst, även om du själv inte tycker att du läser så bra.

Lägesord (på, under, bakom, i, bredvid...)

Bruna, D	Var vill Miffy vara?
Eriksson, E	Julia sätter sig
Fletcher, C	Uppe, nere, i
Hansson, A	Fantastiska Fanny går till stranden
Kruusval, C	Ellens boll
Lindgren, B	Här är den lilla gården
Sandberg, I & L	Här är Lilla Anna
Sandberg, I & L	Lilla Anna flyttar saker
Sandberg, I & L	Lilla Anna leker med bollar
Tisell, A	Var är Babbas saker?
Wirsén, C	Var är liten skär och alla små brokiga?
Wolde, G	Totte städar

Negationer (nej/inte)

Allen, J	Jag är inte klar!
Allen, J	Jag är inte rädd!
Allen, J	Jag är inte söt!
Blake, S	Nej, låt bli!
Burden, V	Jag älskar inte
Donaldson, J	Var är mamma?
Klassen, J	Det är inte min hatt
Lidbeck, P	Kan man..
Mendel-Hartvig, Å	Tesslas mamma vill inte!
Mendel-Hartvig, Å	Tesslas pappa vill inte!
Persson, K	Det fattas något här
Robert, N	Peter, katten som gick på två ben
Ross, T	Det var inte jag (m fl om Lilla prinsessan)
Sandberg, I & L	Lilla Anna och trollerihatten

LÅT DITT BARN VARA MED

Låt barnets intresse och tempo styra bokläsningen. Häng på det barnet visar intresse för, till exempel bilder, och sätt ord på det. Vänta in och fånga upp barnets ord, gester och ljud.

Pronomen (jag, du, den, sig...)

Fridh, L	Vems är kläderna på strecket?
Klassen, J	Det är inte min hatt
Klassen, J	Jag vill ha min hatt
Scheffler, A	Den snabba sparkcykeln
Wirsén, S	Vems mormor?
Wirsén, S	Vems kompis?

Genitiv (mammans, pappas, min, din...)

Adbåge, E	Lenis Olle
Bengtsson, P	böckerna om Knotan
Brun-Cosme, N	Pappas långa ben
Eng, L	Lilla Valdemar
Eriksson, E	böckerna om Julia
Fridh	Vems är kläderna
Garhamn, A-K	böckerna om Puck
Kruusval, C	Ellens alla hundar
Lindgren, B	Knattes hus
Wirsén, S	Vems mormor?
Wirsén, S	Vems kompis?

Tidsformer (cyklar, cyklade, cyklat)

Bergström, G	Raska på, Alfons Åberg (framtid)
Lindenbaum, P	Starke Arvid
Löfgren, Å	Historien om någon
Nilsson, M	Jag älskar dig redan imorgon
Velthuijs, M	Grodan och kärleken (dåtid)
Velthuijs, M	Grodan är rädd (dåtid)

Bisatser (som...för att...så att)

Se nedan under Mer berättande och samtal

Samspel i samtal

Känslor och känslouttryck

Adbåge, E	Lenis Olle
Albrektson, H	Känslornas pekbok
Bergström, G	Mera miner med Alfons
Burden, V	Jag älskar inte
Gustafsson, J	Här är Mimmi
Lindman, M	Bebbe är arg
Mendel-Hartvig, Å	Otis längtar
Mendel-Hartvig, Å	Otis tröstar
Stark, U	Kanel och Kanin och alla känslorna

ÖVERDRIV GÄRNA

Var inte rädd för att "spela teater" när du läser. Använd gärna ljud, miner och gester. Överdriv betoningen, gör pauser (speciellt före överraskningseffekter) och härma saker i texten. Lek med rösten, gör rösten pipig eller använd basröst för att illustrera olika figurer. Det fångar barnets intresse och uppmärksamhet.

Wirsen, S	Vem är arg?
Wirsen, S	Vem är ensam?
Wolde, G	Totte & Emma känner

Inlevelseförmåga/samspel med andra

Bergström, G	Alfons kompisar
Lindenbaum, P	Jag hämtar nappen
Lindenbaum, P	Jag vaktar hunden
Lindenbaum, P	Jag älskar Manne
Lindenbaum, P	Kan jag med
Mendel-Hartvig, Å	Otis bråkar
Thore, A	Alla tre gräver en grop
Thore, A	Alla tre klär på sig
Tidholm, A-C	Alla får åka med

Hålla en röd tråd i berättande

Arro, L	God natt alla djur
Karlsson, Y	Jag och alla
Lindgren, B	Här är den lilla gården
Lindgren, B	Här är det lilla huset
Löfgren, Å	Historien om någon
Olsson, I	Bibbi äter smörgås
Petrén, E	Vad ska lilla nallen göra nu?
Ribbing, A	Bruno åker buss
Rottböll, G	Tänk om alla
Stark, U	Elmer djurdoktor
Virke, E	Klä på Herr H

Mer berättande och samtal

Spännande bilder

Chaud, B	Lilla Björn på semester
Dahlin, A	Tråkmånsafton
Drews, J	Stockholm – vimmelboken
Dubuc, Ma	Hurra vi får post
Dubuc, M	Tims trädgård
Ellis, C	Hemma
Gastaut, Ch	Fannys fantastiska resa
Handford, M	Var är Valle?
Kamigaki, H	Pusseldeckaren Pierre-böckerna
Kruusval, C	Fia och djuren på dagis
Martin, M	Allt

Nordqvist,	Hundpromenaden
Nordqvist,	Var är min syster?
Perarnau, C	Orkestern sök och finn – jorden runt
Thé, T	Tårtan

Böcker utan text "Silent Books"

Anderson, L	Kanin-paket
Becker, A	Resan
Berner, Rotraut S	Den flygande hatten
Cyrén, K	Maraton
Forslind, A	Bebis kär
Gastaut, C	Fannys fantastiska resa
Guignard, T	Labyrint
Kastelic, M	Pojken och huset
Nordqvist, S	Hundpromenaden
Yi, Chi-H	Simbassängen

Tokigheter

Adbåge, E	Folk: främlingar och vänner – nån du kanske känner!
Adbåge, E	Halsen rapar, hjärtat slår – rim för 0-100 år!
Björnstjerna, J	Godismonstret
Donaldson, J	Stugan är trång som en skokartong
Dubuc, M	Djurens maskerad
Hellsing, L	Boken om Bagar Bengtsson
Jullien, J	Ralf
Lind, Å	Äskil äter träd
Veillé, É	Mina bilder efter stormen
Virke, E	Klä på Herr H
Wirsén, C	Ahmed Anka och Ödlan Örjan

BERÄTTA TILLSAMMANS

När ni läst samma bok några gånger, kan ni tillsammans berätta till bilderna och hjälpas åt att komma ihåg vad boken handlade om.

Språkljud och uttal

Språkljud

Ashby, E	ApABC	(flera språkljud)
Ashby, E	Faran vid fallna trädet	(f)
Ashby, E	Kaos i kojans	(k, t)
Ashby, E	Landningen – eller hur jorden blev räddad	(l)
Ashby, E	Rulle och raketten	(r)
Ashby, E	Sickan och skattkartan	(s)
Ashby, E	SpökABC	(flera språkljud)
Bergström, E	böckerna om Snurran	(s)
Davidsson Neppelberg, H	Boel får en boll	(b)
Davidsson Neppelberg, H	Tore får en tröja	(t)
Donaldson, J	Gruffalon-böckerna	(g)
Fridh, L	Vift, vift! Vad är det?	(f)
Gimbergsson, S	Loppans Lus går och badar	(l)
Karsin, Å	Lilla Lena är doktor m fl	(l)
Landström, O	böckerna om Bu och Bä	(b)
Lepp, M	Bollen är borta	(b)
Pelenius, L	Tilda tittar på fåglar	(t)
Persson, K	Sören, Sören, Sören	(s)
Töringe, S	Katt kan hela dagen m fl	(k)
Velthuijs, M	Grodan och kärleken	(g)
Virke, E	Toto tittut	(t)

Leka med ljud

Adbåge, E	A-B-C-D rättan kokar te
Andersson, K	Pino ska ut och åka
Ashby, E	Tamtarams
Ashby, E	Tungvrickare
Gordan, K	Lyssna, Kjelle!
Olsson, L	Bilen säger Brum
Sjölin, D	Stormen och monstertrucken
Susso, E	Babo pekar
Susso, E	Binta dansar
Susso, E	Lalo trummar
Tisell, A	Fingerresan

Sånger

Kruusval, C	Barnens sånger och sagor
Kruusval, C	Ellen och Olle sjunger, t ex Imse vimse spindel, I ett hus...
	Min lilla skattkammare: visor för de små
	Sånger för hela kroppen (Lilla barnkammarboken)

Rim och ramsor

Enklare rim och ramsor

Adbåge, Emma	Halsen rapar, hjärtat slår – rim för 0-100 år!
Ashby, E	Ajja & Bajjas ramsor
Garp, E	böckerna om Zozo
Kruusval, C	I ett hus...
Kruusval, C	Imse vimse...
Lind, Å	Tiger, tiger, tiger
Norelius, E	Petter och hans fyra getter
Olsson, L	Alla kläder på
Olsson, L	Trycka knappen
Virke, E	Toto maskerad
Virke, E	Toto tittut

Lite svårare rim och ramsor

Adbåge, Emma	Folk: främlingar och vänner – nån du kanske känner!
Ashby, E	Tamtarams
Holmer, A	Inget händer
Kilstam, J	På rymmen : jagad av mamma polis!
Kjellgren, S	Hej och hå, kläder på
Kjellgren, S	Lägga sej, hå och hej
Rottböll, G	Hästfesten
Rottböll, G	Tio vilda hästar
Rottböll, G	Tio vilda hästar till toppen
Sjöberg, L	I huset där jag bor
Wirsén, C	Ahmed Anka och Ödlan Örjan

